

Megjelenik mindennap a délutáni órákban.

Előfizetési díj:

Egész évre 12 ft, félévre 6 ft, évnegyedre 3 ft o. é.

Szerkesztői szállás: belső-tordautca 122. sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLozsvÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bérletdíj. — Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasensteint és Vogler-nél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent Nyilvántartási díjak: sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez címzendők. — Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Válságos napok.

(Ss.) Nevezetes küzdelem színhelye most Bécs: az osztrák alkotmányosság, a cseh követelések próbakövére állítottak.

Sokféle kísérletnek volt tanúja a főváros, hanem még egy sem fenyegette oly veszélyes áramlattal mindazt, mit az osztrák népeknek, a Bach absolutismus megtörése óta sikerült kivívni; egyetlen osztrák államférfi sem veté fejét oly gyökeres változtatások kezdeményezésére, mint a milyenekre Hohenwart oly sokáig titokban főzött alkudozásai nyitottak utat, s a melyek végzettségessé is válhatnak az osztrák alkotmányos életre, de egyszerűs mindet is résen állásra szólítanak s nálunk is a **pártkülönbség nélküli összetartást** tűzik ki első és legfőbb hazafiai kötelességül.

A nagy-német és az orosz lapok már is foglalkoznak az osztrák válsággal, s míg ezek, a csehek tapintatát és mérsékletét (!) magasztalják, amazok, arról szólnak, hogy az osztrák németeknek oly sorsot készített elő a Hohenwart politika, milyent e fajnak soha még Daniában sem kelle eltűnie.

Mi ebből a tanulság?

Az, hogy az északi nagyhatalom részéről még fogasabb követelésekre buzditandják a máris teljesen **elbizott** cseheket, kik, mint tudjuk, a moszkvai hangok megfigyelésére nagyon is hajlandók, másfelől a német hatalom is latba vetendi szavát az osztrák-német elem javára. E constellatióból azután az következik, hogy monarchiánk belügyeiben is érvényesítheti magát két idegen nagyhatalom befolyása — ha mindjárt nem is közvetlenül, de nyomatköszön és biztosan hatva a rokon elemekre. Ez állapot nem irigylendő s beláthatlan következmények magvát hordja magában.Azonban még most az eldöntés hatalma a koronánál van, mely valamennyi tanácsosait körébe gyűjtö, hogy így a lehető legjobb és méltányosabb megoldást megkísérelje: kölcsönös engedelemre alapuló **compromissum** által.Nekünk nagy megnyugtatónkra és elégtelünkre szolgál az, hogy éppen az 1867-ki, úgynevezett közönséges pactum alapján a magyar miniszterelnök is hallathatja nyomós tanácsát a császárkirály közelében. Andrassy gróf bizonyítvánnyal tartózkodni fog az osztrák népek szabad önelhatározási jogát érinteni; de másfelől azon lesz, hogy **Magyarország jogai se szenvedjenek** csorbát, s a szomszédban ne teremtdődjék oly állapot, mely sokszorosan közös ügyeinknél fogva deorganisálólághatna a magyar korona országaira is, s itt is felbujánoztathatná azt a foederalisticus vetést, melyet nemzeti igazgatás képében már az öreg Metternich inportált hozzánk és Galiciába, s a melyből Bach a germanizációnak vélt puha ágát vetni, holott ime Hohenwarth alatt a slavismus melegágyává válik, s **első** sorban ép azon elemet fenyegeti, melyet valamennyi feletti uralomra vélték hivatva Ausztria hajdan és most rövidlátó államférfiai.A mai európai viszonyok közt maga a szövetséges cantonokból alakult **Svájc** is az állami központosítás egy bizonyos fokát lépteti életbe; ugyanezen szempont dictálta Magyarországon azon rendszert, melyet azon államférfiak inauguráltak, kik a nemzetet 45 év óta vezették a reformok terén; — a csehek ellenben ép most akarják a legnagyobb mérvű foederalismust, egy válságos alkotmányos zűrzavart: 17 parlamenttel, 17 felelős kormánnyal, stb., stb.Hogy Csehország méltányos igényei államiságát és keblit önkormányzatát illetőleg megadassanak, ez Magyarországra nézve is kívánatos, mert így és ez által lajthántuli szövetségeseink erősebb támaszai lehetnek a birodalom alkotmányos életének, fejlődésének, s a veszély perczében is erőteljesen nyújthatnak kezét egy előbb-utóbb fenyegető szláv áramlat ellenében; de mi arra nem hunyhathatunk szemet, ha oly kormányformákkal tételnék amott kísérlet, melyek a barátságos német elemet teljesen szögletbe szorítanák, s az osztrák tartományok közt oly versengést indítanának meg, mely miatt e szövetségesünk **önmagával válnék tehetetlenné**, s így a dualismus értékét 0-re szállítaná.Vajha a korona döntő szava **oly** kiegyezkedésre üthetne pecsétet, mely, míg egyfelől a csehek méltányos igényeit kielégíti, az osztrák németeket is **megnyugtassa** — nem is szólván arról, hogy **annak Magyarország állami függetlenségét, ennek atributeumait és legujabban szerzett garantiait alterálni nem szabad**; — másfelől az osztrák, német és szláv elemek egyensúlyának a közeleltetés alapján való helyre állítása által vágja be **előre** az idegen befolyásnak útját, mert az a nemzeti küzdelem további elmérgesedése esetére a monarchia belső szervezetében is találva támpontot ép a monarchia deompositiójának előkészítésére.Mi magyar és osztrák államférfiaink bölcse belátásától, tapintatos eljárásától **kettőt követelünk**: példáulanul felígattatván a kedélyek lajthán-túl találják meg azt a kiegyezési, formát mely az osztrák népek fejlődésére utat nyit, a **nagy többséget** megnyugtaltja s az alkotmányos életet **tartóssá** teheti;de tudják egyúttal monarchiánk belügyeitől távol tartani az **idegen** hatalmak befolyását, s ne legyünk kénytelenek látni, hogyan áll egyik fél mögött a **fehér** császár, másik mögött, reservaként a **fekete** sasrend nagymestere, környezve a vér és vas emberétől: mert, ha a dolgok mind inkább előkre állítanak, egyszer csak azon vesszük észre magunkat, hogy lengyel tánczra jutottunk, s még a bagoly is előbb áll az ő sötét odújában, mert **ur a maga házában**, míg a miénknek **kulcsát** mások tartják kezökben. Caveant Consules . . .

Városi közügyek.

— Városunk szervező 40-es bizottságának közgazdatis és rendészeti, első (20 tagu) albizottsága tegnap tartotta első teljes ülését, melyben az elkészült előmunkálatok tüzetes és beható tárgyalás alá vették. A bizottság az általános szabványokon s a közgyűlés polgármester és rendőrség teendőit illető szakaszokon haladt át. Általános alapelvül a személyes felelősség, ugy szintén a hatalom és munkafelosztás elve mondatott ki. Azon indítvány, mely szerint a város közigazgatási és rendészeti szempontból négy külön szakaszra osztatnék, mindenik egy-egy főnökkel élén és a kellő segédsemmel ellátva, mint halljuk nem talált a bizottság kebelében elfogadásra, miután városunknak sem területe még nincs annyira kiterjedve, sem népessége nem oly nagy, hogy ezen különben is nagyon költséges intézmény életbeléptetését szükségessé tenné. E helyett czélszerűbbnek látszott a rendőrségnek benn a központban czélszerű szervezése, s minden olyan teendőtől fölmentése, melyek sajátképp nem az ő körébe tartoznak. Így például miután ma már a jogtudomány nem elégzik meg az igazságszolgáltatásnak a közigazgatástól elválasztásával, hanem a rendészettől is el kívánja választani a bírói teendőket a tisztán rendőri eljárástól, e szintén modern s az országos és fővárosi rendőrség szervezésénél már czélba vett haladási elv elfogadásával a fenytényi ügyek ellátására egy külön **rendőr-bíró** felállítása lett javaslatba hozva és elfogadva. Ezenkívül az építészeti ügyeket is el kellene választani a rendőrségtől és más önálló közege bízni. Hogy pedig a rendőrség fontos közbiztonsági feladatának kellőképp megfelelhessen, a külső szolgálatra négy **rendbízott** felállítását ajánlatott. Az úgynevezett fertály-kapitányok, mint kipótolhatlan helyi ismerettel bíró közegek megtartása, mint látszik szintén pártolásra talált.

A bizottságnak jövő szombaton d. u. 3 órákor ismét ülése lesz, melyre hogy a 20-as bizottság t. tagjai teljes számban megjelenjenek, nagyon kívánatos volna.

Lapszemle.

A „P. Napló“ természetesen találja, hogy miniszterinek a komoly helyzet alkalmából naponként tanácskoznak. Ausztria fontos forduló ponthoz érkezik. Horvátországban a szonvedélyek kölső localizálása benső izgalmaival kapcsolatos a birodalom destructiójára. A zendülés iuditó okának, az „erdöscher“, vagy a bécsi és zágrábi kormányok czélzatos bátorításai mondatnak. Ebből azonban még nem lehet következtetni, nem a szin-falak mögül jött-e az intés? Kvaternik 1848-ban, Jellasics szolgálatában, Pozsegában izgatott; Rechberg külügyminiszternek 200,000 forintért készvála elárulni Francia és Olaszország terveit Ausztria ellen; felségsejtő pamphlet miatt elítélve, elő vett zsebéből egy orosz követési utlevelet, melyben orosz alattvalónak bizonyította magát. A horvát fanatikus néplázítás, hazugság, ragalmazás páratlan a civilizált népek történelmében, a sichelburgi lakosok folyamodásukban az erdők eladása ellen tiltakozván, kérdik: „vajjau a magyarok köztudomású esküszégei az uralhódó ellen II. Rudolf, I. Lipót, I. József alatt s 49-ben érdemek-e, hogy most a horváthok uraivá tételnék? A horvát elenzék felelős mindenért, a mi jelenleg történik, vagy a jövőben még történni fog.

A „Reform“ a morva és tyrolai tartománygyűlések felirataiban új lépést lát az osztrák foederalismus felé. Mindkét okmány külön fogja beczikkelyezni a magyar kiegyezést, a reichsrath helyet congressust javalni. A cseh koronatarományok közti viszonyok regnicoláris dputacziók által szabályoztatnak Cseh-, Monvaország és Szilázia közös kancelláriát nyervén, csoportrendszer alapítatik meg; míg a többi német tartományok közvetlen viszonyban akarnak állni a koronával. A kormányhatalom tehát új országok szerint osztatik fel a korona körül öszpontosítva. A miniszter elnök, az osztrák belügyér, ki minden tartományának külön felelős s egyúttal az igazság s oktatás ügyi tárczákat viseli, a cseh udvari kancellár, és a galicziai miniszter a kereskedelmi és pénzügyminiszter: tehát nyolcz ember képezi a kabinetet, kevesebb felelősséggel. A kongressus a budgetvitára s a nemzetgazdasági

érdekekre vonatkozik. A landtagok széles autonómiaja az általános politikára s közigazgatásra kevés befolyással lehet. A cseh országgyűlés, a lengyel, s alsó ausztriai landtagok más-más nemzetiségi szabadsági irányt képviselnek, mellettköz a tyrolai klericalismus és laibaichi szlovén agitatio, szerepelvén az osztrák belpolitikában. A törvényhozási illetékesség tehát három, a politikai, közigazgatási, köz-és magánjogi, oktatásügyi és nemzeti teendők 17 részre osztatnak, ellenben a kormányzás kezeibe, függetlenül az alkotmányos testületektől, az állam anyagi ereje, a katonaság szorittatik. A nemzeti és vallási visálók így nem tömörülve egy központi parlamentaris gyűlésben, a peripheriákban, Zára, Innsbruck, Prága, Lembergben merithetik ki pártos erejüket.

Az „Ung. Lloyd“ sajnálkozását fejezi ki a fejedelmek fölött, kinek minden törekvése népei kielégítésére irányul, ki mégis elég szerencsétlen látni, mint szenvednek czéljai hajótörést. Hohenwarth a német-ellenes pártot erősebbé tevé, mint valaha volt. Óhajta, hogy a csehek kielégítésével a birodalom nyugalma valahára megállapíttassék, de fél, hogy a követelések a végtelenig fognak csigáztatni.

A „Kol. Közl.“ eredeti távsürgőnye.

Bécs. Király ő felsége még a minisztertanács előtt fogadta Andrassy grófot. A „Tagblatt“ azt akarja tudni, hogy Hohenwarth meghasonlott collegáival, Helferstorfer apátot és Hyet emlegetik új miniszterekül. A reichsrath elébe javaslatot terjeszt a kormány a Landtagok jogkörének szélesbítését illető. Állítólag Beust és Hohenwarth közt **compromissum** jött létre. A cseh országgyűlés a reichsrathok megválasztására szólíttatik fel, kívánatai felett is a Reichsrath döntend.

Legujabb táviratok.

Bécs, oct. 17. A cseh feliratra adandó válasz tárgyában minisztertanács tartatott, mely holnap is folytatattatik.

Az „Oester Journ.“ szerint személyváltozások nem várhatók. A császár békés hajlamainak sikerült oly alapot feltálatni, mely minden személy változás nélkül helyreállítja a kormányhatalom egységét, e szerint mind Beust, mind pedig Hohenwarth egész miniszteriumával megmaradna állomásán.

Prága, oct. 17. A cseh esti lapok erősen remélik, hogy a kiegyezési javaslat teljes épségében megnyeri a királyi szentesítést; személyváltozások nem fognak történni. A „Politik“ szerint a kérdés így áll: Ferencz József császár vag Frigyes-Ferdinand (Beust) császár; az az Beust mint birdalmi cancelár saját kreaturaiból egy regenségi tanácsot szándékozik alakítani.

A „P. Kokrol“, ezeket írja a miniszterkrizisről: Az állam kancellár egész erejéből delgozik saját fentartására s támogatót talál a szász koronahercegben, Magyarország szintén segélyre szólíttatik fel. Hiszik, hogy ő fensége leirata az itteni tart. gyűléshez szerdán bizonyosan meg fog érkezni.

A „Politik“ vezércikkében kijelenti, hogy Csehország a kiegyezést illetőleg utolsó szavát mondotta ki.

Mint a „N. fr. Presse“-nek Prágából távirják, a cseh táborban megrendült az eddigi bizalom, s ezt a mai cseh lapok félreismerhetlenül elárulják, érzik, hogy na-gyon messze mentek. — A csehek már engedményekről beszélnek, nevezetesen a köztörvényhozás közösségét igérgetik.

Versailles, oct. 17. Egy pánczós hajórajnak a corsikai vizekre történt elküldetése egyszerű elővigyázati rendszabály. Valótlannak nyilváníttatik azon közlés, mintha Corsikában nyugtalanságok törtek volna ki.

A lázadás a kat. határörvidéken.

Az „Agramer Zeitung“-ban hosszabb hivatalos exposé jelent meg a határörvidéki lázadásról. Az exposénak két dolog ad rendkívüli fontosságot. Az első az, hogy benne egyenesen a horvát nemzeti párt vádoltatik az izgatásokról, melyek a lázadás kitörését lehetővé tették. A másik pedig az, hogy a lázadás megdöbbenő arányairól nyervek felvilágosítást. E szerint nem kevesebbet tervezve, mint egész Horvátország fellázítása, tehát véres, iszonyu polgárháború Magyarországgal, mire Zágrábból várták a jeladást. Az „Agr. Zitg“ fejtegetése itt következik:

Nehéz szívvel teljesítjük ma journalistikai kötelességünket. A mit e hét reánk hozott, arra nem voltunk elkészülve; oly hazafiságot ellenfeleinknél is föltettünk volna, hogy a polgárháború fáklyáját meggyújtani nem fogják agyregyszerű tervek megvalósítására és azon átkos, szégyenteljes terveknek eszközzésére, melyeket sötét összeesküvők jog- és törvényszabadság és haza ellen kovácsoltak. Végre annyi műveltséget ellenfeleinknél is föltettünk, hogy egy polgárország államban lakván, Horvátországot az évenként megújuló lázadások és összeütközések színterévé nem fogják lealacsonyítani. A dolog másként történt. Mint tudósításunkból ki lehet

venni a délszláv törzsek fellázítására messze elágazó terv létezett, úgyesen és buzgóan készítették azt elő, és a parancsoló tábornok genialitása nélkül, ki a lázadás roppant horderejét higgadtan és nyugodtan megítélte, ki helyzetének felelősségét érezte, hogy az országnak a békét, a polgárnak a biztonságot visszaadja, és a törvény szentségének teljes tisztelőt szerezzen, ki a kritikai eldöntő perczben az elhatározásban lassu és fontolódó, de a keresztülvitelben gyors és határozott volt, hazánk már ma a nyomor szintere lenne. Látnunk kell, vajjon a rakovitzai lázadással a panszláv törekvések eljátszották-e már játékaikat vagy vajjon találnak-e eszközökre körünkben, kik készek sületlen terveiknek a hazát is áldozatul hozni? Levélről-levele, szálról-szárla legomboyodik a szövevény, melyet egy hosszú kéz fűzött, hogy oly iránynak szolgáljon, mely Horvátországra nézve föltétlenül veszélyes.

A mi bennünket legmélyebben fáj, az a vér, melyet félrevezetett testvéreink e tervekért ontottak; valóban elszomorító tünemény, hogy ily tervek, melyek nevetségesek lennének, ha oly borzasztók nem volnának, még félig is hiedelemre találnak, sőt oly kezekre is akadnak, melyek e tervek végrehajtására vállalkoznak. Ezt azonban könnyen ki lehet magyarázni. Nem hiába tüzeltek fel a szenvedélyeket, folyvást és folyvást a fennálló intézmények ellen, nem hiába fokozták a szenvedélyeket a forrponing.

Ha volt miniszterek ügyvédek és jogtudósok a törvényes tényezők által alkotott szerződéseket és törvényeket tüntető módon nem létezőknek állították, ha a nép előtt az országnak hallatlan képzeleti gazdagságról beszélnek, ha a magyarok elleni gyűlöletet, kik pedig még a legaggályosabb „nemzetiek“ részére sem nyújtanak legcsekélyebb ürügyet is, politikájuk „alphá“-ja és „omegá“-ja gyanánt tekintik, akkor, kérdjük ott, hol a közszellem annyira megrendült, ki vádolhatja azon szegény áldozatokat, kik a sirén hangokra vakon hallgattak?

Mi ellenfeleinknek nem lelkiismeretére appellálunk; hasztalan lenne ez, de appellálunk büntöségi öntudatukra, hogy oly szerepet bitoroltak, mely nem illet hozzájuk.

De Mollinary határozottságán s a határöröknek valamint mindenkor, úgy ez alkalommal is igazolt rendithetlen kötelesség érzetén, a rozsz tervek hajótörést szenvedtek, melyek ám ugyanis szegény hazánkat teljesen tönkre tenni kívánták, mert ne ringassuk magunkat csalódásokban, még akkor is, ha Zágrábot a felkelők bevették és ezek állásukat megtartották volna, még akkor is Horvátországot a nyomor, szükség s pusztító küzdelmek tanyájá leendett, melyekből talán soha sem üdült volna föl.

Most a rakoviczai lázadás tényeinek és lefolyásának vázolására térünk át. Kivehetjük ebből azt, mily nagy volt a veszély, de azt is, hogy mily szakértő kéz vezette a hadakat a felkelők ellen, porba sujtván azokat, kik a törvényt és rend ellen áskálódnak mertek.

Mollinary altábornagy f. hó 8-án hivatalosan értesült arról, hogy a rakoviczai században bizonyos Cuic degradált káplárnál Kvaternik és Rakias ismert izgatók és bizonyos Starcevicus összejöttek, és értekezletet tartottak a felett, hogy egy Zágrábból kiadandó felhírára Szerbia, Dalmátia, Montenegró és Bosniával egyesülten felkelés törjön ki.

A szolgáló határőr altisztek tisztai állomásokkal való kecsgetés vagy halállal való fenyegetés által nyertek volna meg. Egyver és munitio összeszeresztetvén, a közelfekvő hegyüregekben rejtettek volna el. A szervezendő felkelő-hadtest Károlyvárosan át Zágrábra vonult volna.

F, hó 9-én reggeli 8 órákor értesült a parancsoló tábornok az előbbi napon kiűtött zavargásokról.

Az ogulini, otocsácsi és szluini ezred azonnal utasítottak, hogy a legénységet összehíva, egyenesen Rakovicza felé haladjon.

Mily gyorsan, czélszerűen és erőiesen hajtották végre ezen ezredek tisztjei és legénysége a Zágrábból kibocsátott parancsokat, mutatja a siker: mert alig két napra rá a felkelők már valóban körülzárvá, szétrobantva voltak, fővezérek elestek, sok fogoly jutott az üldözők kezé közé, és a futamodók erős hadosztálya által élénken üldöztek.

Valóban rendkívüliek lehettek a tiszték és a legénységnek erőfeszítései ily eredmény létrehozatánál.

Csak azt vegyük például tekintetbe, hogy Ottosacz, a 2-dik ezred főhelye, egyenes vonalban 7 mértföldnyire esik, és magas, járatlan hegyek által van elválasztva, és hogy a legénységet házi és otthonias foglalkozásaitól előbb haza kellett hívni, és mégis Sestak ezredes az otocsácsi ezred parancsnoka már 11-én ezrede több századával Rakoviczra érkezett és onnét azonnal azon értesítést küldheté, hogy a lázadók szétrobantattak, vezérek Kvaternik, Rakias, Bach elestek és már eltemetettek.

Használó értesítéseket küldöttek már 12-én reggel Rasic őrnagy Prosicenikamból, Bloudek őrnagy Szluinból és Kukulj alezredes Plaskiból, mind azt bizonyítván, hogy a felkelők már 11-én körülzáratnak.

A lázadás a rakoviczai század kevés helyére szorítkozott csak, a többi határörzázadokban teljes nyugalom uralkodik.

A csehek és horvátok.

A horvát nemzeti ellenzék közlönye, az „Obzor“ így üdvözlöi a cseh kiegyezést: „Sláva a cseh nemzetnek! A legutóbbi hétfőn Csehország történetében, a szerencsétlen fehéregy csata óta egyike a legszerencsésebb napoknak. Ama napen feltűnt a csehnemzet hajnalcsillaga, újja születésének lehetősége. Reménylünk, hogy a cseh nemzet le fog küzdeni minden neheztséget. miután követelése nem sértenek idegen jogot, sem a korona, sem más népek jogát. A cseh nemzet csak hosszú küzdelmek és szemvedések után foglalta el amaz állást, mely felirattal letikröztök. Ha valamely szláv nemzet örülhet a cseh diadálnak, úgy nekünk horvátoknak van okunk az öröme. 1835. óta áll fenn a szellemi kötelék Zágráb és Prága között, mi sokban Csehország tanítványai vagyunk, mi a csehtől tanultuk a szláv kölcsönöség eszméjét.

De azért is megérdemel ily nemzet tisztet, mert saját erejével tartá fenn életét a nagy német nemzet közepében, megmenté egyéniségét, s ennek javára vért, vagyont áldozott. A harc, melyet a cseh nemzet a legutóbbi évtizedben a bécsi centralisticus kolónia ellen kövölt; a husziták idejében vívott cseh harcokra emlékeztet minket. Ha a cseh államjog győz, a horvát sem szenvedhet csorbult. Ezért az alsó Dunától a felső Szávát hallatszik a kiáltás: Sláva a cseh nemzetnek!”

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, október 19.

Az 1848/49. évben munkaképtelenné lett honvédek segélyezésére rendezett II. m. kir. államsors-játék tiszta jövedelme 250,000 frtnál több. Midőn ezen öröndetes eredményt, a „B. P. K.“ közudomásra hozza, köszönetet mond mindazoknak, kik a vállalatot egyáltalában, de különösen nagyobb mennyiségű sorsjegyeknek üzérjű nélkül eladása által támogatták.

A „Budp. Köz.“ „Hivatalos Értesítő“-jében a m. kir. igazságügyi miniszteriumnak terjedelmes pályázati hirdetménye van közzétéve, a pesti és vidéki tsvzéki jegyzők és kezelő tisztviselőkre nézve, benyújtási határidő 1871. nov. 15. s e fontos pályázati hirdetményre az érdekeltek figyelmét felhívjuk.

A rakoviczai zendülésről olvassuk a „P. N.“-ban, hogy ő felsége legmagasabb meglegedését fejezte ki Molinay altábornagynak a sikeres és erőlyes intézkedésekért és azok keresztültelért, s ő felsége kitatásba helyezte a különös érdemeket szerettek külön kitüntetését is. Stracevics Dávid Faskából csendörök őrizete alatt Zágrábba vitetett, s az ottani törvényszékek átadatott, két zágrábi tanuló is elfogatott, Fabiani Károlyvár volt főkapitánya a rakoviczai katonai bíróság-nak adatott át. A zendülés indítóinak holt tetemei, melyek már el voltak temetve, ismét kiásattak az azonosság constatálása végett. Folyó hó 13-ig összesen 98 személy állott vizsgálat alatt. Ljubnában a zendülők elpusztították az ottani őrházat.

Uj étterem. Figyelmet érdemel Biasini vendégfogadóházban az unjonnan megnyitott étterem. Nagy Sándor ur oly jó és finom izléssel rendezte be, hogy a látogató közönség igényeinek nemcsak a rendes és pontos felszolgálásban, de az árak olcsóváltánál fogva is mindég megfelel. Jó lenne, ha metszett üvegek díszítenék az asztalokat.

Egő vasuti kocsik. Kedden, midőn a vaspálya Egeresenél elvonult, az állomásnál egy vasuti kocsik

gyult meg a gőzgép szikrájától, mely rövid idő alatt lángokban égett, ezt észrevette a vonat vezetője, rendelet adott a kocsik kikapcsolására s otthagására — mire a vonat tovább rohogott. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Vasady Gy. ur, ki a tűzoltászat létrehozásán annyit fáradozott, kérelmet nyújtott be a vaspályaigazgatóságnak avégett: engedje meg, hogy a vasuti személyzet-tagjaiból egy önk. tűzoltó együlett állíthasson össze. Ily módon városunkban mégis lenne egy tűzoltó egyület.

Az ozorai kincs. A m. n. muzeum október 16-án oly gazdag leletnek jött birtokába, melyet méltán a Biticz-féle gyűjtemény hagyománya mellé sorozhatunk. Pusztá-Tóton, a régi ozorai vár közelében, emberek és lovak csontjai találtak, melyek egy vitéz temető helyére utaltak. A vázak közt fekvő arany és ezüst darabokat Bisitz Mór ur bemutatta a régiségtár örökének, és midőn ez sajnálattal kijelenté, hogy már idei budgetjének fenekén van a régiségtár, a lelkes hazafi azonnal kijelenté, miszerint a leletet nem eladás végett hozta, hanem ajándékképpen teszi le a nemzet oltárára. El lehet gondolni, mennyire sugárzotak az ör szemei, és hogy e derék fiatal urnak nem csak kezeit szoritá, hanem örömben meg is ölelé! — Bizony ritkaság, hogy e materialis időben valaki ilyen áldozatot hozzon, és azért tisztelet becsület Bisitz Mór urnak az egész haza színe előtt.

Az érdekes és értékes lelet még nincsen egészen a muzeum birtokában, mivel ajándékozó még néhány ezüst edényt ígért, valamint a figyelembe nem vett vas tárgyakat is; különben kapott az intézet: 1. H. Constans-féle (a VII-ik század közepéből eddig nem ismert aranyat; 1 arany nyakgyűrűt hengeres díszszel; 1 kisebb arany karikát; 2 kerék fülbevalót gömbölyű carneolokkal; négy hosszú függőt amethystekkel; 3 arany gyűrűt; két aranyozott vasrudat, (használatá ismeretlen); 13 darab szíjvéget vort aranyból; négy arany rózsza-féle díszítményt, 20 darab kisebb nagyobb vort arany rózsát és egyéb díszítményt több finom aranypléhet, több ezüst csattot és lemezt. Minthogy Bisitz ur állítása szerint még sok tárgyat nem volt képes a találoktól visszaszerelni, el lehet gondolni, hogy mily becses lelet veszett el a tudományos kutatásra nézve; menyire kell sajnálnunk, hogy az ásatás nem történhetett szakértő közbenjárása mellett. Egyébíránt ismét van tanúságunk arról, mennyi kincs rejlik még földünkben, és mi válhatik a n. muzeumból, ha az országban talált kincseknek tárházává leendő, midőn már most a illetékes külföldi tudósok annak római és bárbárokori kincseit bámulattal szemléli, és n. muzeum-munkát e tekintetbe az első közé sorozzák.

Az előpataki fürdőállomás Erdélyben ezen időnyre bezáratott.

Beküldetett: Gyümölcsészeti levelek, írta Száva Farkas, kiadta Veszely Károly a „Néptanoda“ szerkesztője. M.-Vásárhelytől, 1871. Ára 10 uj kr.

Az öreg „Presse“ a miniszterválság azon stadiumáról értesül, hogy ő felsége az uralkodó Beust grófot, ki beadtá lemondását, megkérte, hogy a birodalmi kancellária ügyeit tovább vigye: a dolgoknak a birodalmi gyűlésben való végleges eldülése. Mig egy másik levelezője azt állítja, hogy a kabinetkérdés még nincsen és nem is lesz addig, mig az átmenetes korszak véget nem ér.

Nemzeti színház. Péntek, october 20-kán „Senneter marquisné.“ Vigjáték 3 felvonásban

Meghívás

a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egy-lete megalakítása céljából Kolozsvárt, 1871-dik évi november hó 2—4 napjain tartandó néptanítók gyűlésére.

Az erőknök egyesülés általi tömörítése szolgál a; haladás egyedül biztos eszközéül.

E nézet érvényre jut a társadalom minden körében naponként szaporodik a különböző egyletek s az ekként egyesített erő csodás műveknek ad lételt.

De különösen mi — néptanítók — érezzük az egyesülés szükségességét; érezzük, hogy szemben a népnevelés terén felmerülő, sokszor egymással ellentetes mozgalmakkal szilárd álláspontot kell elfoglalnunk, k kell vívnunk, hogy ott, hol a népnevelés ügyéről van szó, első sorban a szememberek véleménye vétecsék figyelembe, ki kell vívnunk anyagi jobbletünket, önállósá-gunkat, de egyszersmind érdemeket kell szereznünk mindezekre, lépést kell tartanunk a korszellemmel, haladnunk, tökélyesbülünk kell, nem feledkeven meg arról sem, hogy leginkább mi vagyunk hivatva a népnevelési intézetek fölvirágzásának elősegelésére.

Mindezekre csakis egyetértés, egymás kölcsönös gyámolitása esetén lesünk képesek. Elszigetelve elsőpör az áradat, eredménytelen tusává válik egyesek küzdelme, mig egyesülve urai leendünk a helyzetnek; tekintélyt, anyagi jólétet vívhatunk ki, de egyszersmind hathatósan segíthetjük elő önképzsünkkel s a népnevelés fölvirágzását.

Napról-napra szaporodnak hazánkban a néptanítók egyletei, ezek némelyike már is meglepő eredményt képes felmutatni — s a néptanító, ki eddig egyedül állott, örömmel tapasztalja, hogy vele egy célra törekvő, ugyanazon ügyért buzgó társak veszik körül, s hogy a nagy eszme — mint közös tulajdon — közös erővel karoltatik föl az egyesülés által bátrakká, reménységben gazdagokká, kitartókká s erőlyessékké vált néptanító által.

Az egyesülésnek az elmondottakban röviden fölmutatott szükségességét érezve, — Kolozsvár városa összes néptanítóit a közökhajtásnak vélték eleget tenni, midőn az elővári részek központján, mintegy hazánk második fővárosa körében egy életerős néptanító egyület létesítése céljából lépéseket tettek, — s midőn ezen egyület szervezésének eszközésére Kolozsvár városában f. évi november hó 2—4 napjaiban a kolozsvári országos vásár folyama alatt tartandó közgyűlésre Erdély buzgó néptanítóit felekezeti különbség nélkül, valamint a népnevelés ügyének hő keblű barátait ezennel meghívjuk, hisszük, hogy meghívásunk mindenütt szíves fogadtatásra találand.

Bár a megalakulandó egyület — több okokból — a „kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók egy-lete“ címet viselend, mindazonáltal Erdély egyéb részeiben lakó ügytársaink csatlakozására is számítnak, annyival inkább, mivel székhelyét itt a központban tartó, de több körökre oszló együletünk kellő támogatás esetén egész Erdélyre kiható üdvös működést fejthet ki.

Buzgó nevelésügy barátok, különösen sz. kir. Kolozsvár város érdemteljes előjáróinak támogatását kinyervén, azon kedvező helyzetben vagyunk, hogy már az alakulást eszközölő közgyűlést is élvezetessé s tanulságossá tehetjük; arról sem feledkeznén meg, hogy kinek-kinek saját személyére szállásról és étkezésről gondoskodva — képesse tehessük vidéki ügytársainkat a közgyűlésben nagyobb mérvű anyagi áldozatok tétele nélkül részt vehetni.

A közgyűlés programja következő:

November 2-án délelőtt és délután a vidékről érkezők elszállásolása. E célból a szállásra igényt tartók Szász Lajos néptanító ur lakásán (bel-farkasutca 76 sz. a. jelenendnek meg.

Ugyanaz nap este 6 órakor előértekezlet a ref. főiskola helyiségében.

November 3-án d. e. 10 órakor közgyűlés a városház nagy termében. Ezen közgyűlés az alapszabály-terv megvitatása, az egyleti tisztviselők megválasztása, az egyletszervezése s indítványok tárgyalásával foglalkozand.

Délben közebed. Délután a helybeli tanintézetek s egyéb látóvalók megsemlélése.

November 4-dikén d. e. 8—10 óra közt mintatanítások megsemlélése.

11 órakor zárközgyűlés, mely értékezesek meghallgatása s a minta-tanításra tett észrevételek megvitatásával foglalkozand.

A gyűlés ügyrende az előértekezleten állapítatik meg s tétetik közzé.

Gondoskodunk arról is, hogy ez alkalommal az újabb taneszközök s tankönyvekkel megismerkedhessünk. E célból taneszköz-kiállítást rendezendünk, mely a gyűlés napjain mindenki számára nyitva álland.

Fáradásaink jutalmául csakis ügytársaink minél nagyobb számbani megjelenése szolgálend, ezt reményelve, örömmel s szíves ügytársi vendégszeretettel nézünk a rég óhajtott találkozás ele, fölkerve azon vidékieket, kik elszállásoltatni óhajtanak, hogy ebbéli igényükről az illető albizottmány elnökét Szász Lajos urat legkésőbb october hó 28-ig bérmentes levélben értesíteni szívekedjenek.

Kelt Kolozsvárt, a kolozs-dobokamegyei tankerületi néptanítók együletét szervező bizottmány 1871. évi október 12-én tartott üléséből.

Szabó Endre,
bizottmányi jegyző.

Tóth Tamás,
bizottmányi elnök.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Oct. 16-ról: 5% Metalliques 57.10.5%. Nemzeti kölcsön 67.—. 1860-diki államkölcsön 96.80. Bank-részvények 764. Hitelrészvények 287.—. London 118.10. Ezüst 117.75. Cs. kir. arany 5.66. Napoleondor 9.41.¹⁰/₁₀₀.

Földtehermentesítési kötvények: Magyar 79.50. Temesi 78.—. Erdélyi 74.—. Horv.-Slavon —.—.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér.

(277) 19—40

Titkos betegségeket és tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker
biztosítása mellett

HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülés és szemész.

Rendel naponként délelőtt 11 óratól 1-ig és
délután 3 óratól 5-ig.

Lakik Pesten, Lipót-város, nádorutca 13. szám,
I-ső emelet 14. sz.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik.

III. Beküldetett. 21.
Minden betegnek erő és egészség, orvosság és költség nélkül.

Revalesciére du Barry Londonból.

Minden szenvedőknek egészség a delicat Revalesciére du Barry által, a mely gyógyszer és költség nélkül következő betegségeket gyógyít: gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj-, mirigy-, takonyhártya-, lélegzés-, húgyhólyag- és vesebajokat, gumót, aszkórt, mellszorulást, hurutot, emésztéshiányt, dugulást, hasfolyást, ál-lanságot, gyengeséget, aranyért, vizkört, hufelglást, szédülést, vértolulást, fülzúgást, emelygést és hányást meg

a terheesség alatt is, hügyfeszít, búskomorságot, sorvadást, csúzt, közsűnyét, sárgaságot gyógyít. — Kivonat 72,000 elismerésből gyógyításokról, melyek minden gyógyszerrel dacoltak:

Elismervény sz. 48.421.

Ujvár, Magyarországon.

Több év óta nem volt teljes egészségem, emésztésem mindig zavart vala, gyomorhajokkal s nyálkassággal kellett küzdenem. E bajoktól megszabadított a Revalesciére tizennégy nap használa.

Goten, Stajerhonban, u. p. Birkfeld, 19. dec. 1869.

Igen tisztelt ur! Szívesen és kötelességből ki-folyólag bizonyítom a Revalesciére jó hatását, a mint

az sok oldalról tudomásra is lön hozva. E jeles szer borzasztó lélegzési nehézségtől, kínos köhögéstől, torokfájástól, szélkörtől és gyomorkörcsöktől mentett meg, melyekben sok év óta szenvedtem.

Steininger Vincze, nyug. lelkesz.

Táplálóból lévén a húsánál, a Revalesciére felöltöttek-nél és gyermekeknél 50-szer behozza árát gyógyszerekkel szemben.

1/2 fontos bádog szelenczékben 1 frt. 50 kr. 1 1/2 2 frt. 50 kr., 2 1/2 4 frt. 50 kr., 5 1/2 10 frt., 12 1/2 20 frt., 24 1/2 36 frt.

Revalesciére csokoláde poralak- és táblákban: 12 csészére 1 frt. 50 kr. 24 csészére 2 frt. 50 kr.

48 csészére 4 frt. 50 kr. poralakban 120 csészére 10 frt. 288 csészére 20 frt. 576 csészére 36 frt.

Kapható: Barry du Barry és társa által Bécsben Wallfischgasse 8. és Faulk József fűszerkereskedésében, Pesten Török-nél, Brünben Eder F.-nél, Kolozsvárt Binder K. ur gyógytárában bel-monostorutca a Redoute során. Továbbá: Kronstädter József urnál kül-monostorutca 134 sz., bel-monostorutca 175 sz. és főter 2. szám a zálogintézetnél, valamint minden városban jó gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél; a bécsi ház ezen feljúl mindenüvé elküldi postai utalvány vagy utánvét mellett.

Haszonlíthatatlan olesó!

A „Fehér Ló“-hoz címzett első, 25 év óta jó híren álló

cs. kir. udvari vászon-áru-gyár

és fehérmű-raktár

Bécsben, Taborstrasse 6 sz. Bécsben,

tisztelettel jelentí vidéki vásároknak, hogy az évenként szaporodó vásárlók nagy számától és a vászonúrók roppant kelendőségétől ösztönözve, gyári árak ismét 20%-kal leszállította, s felhíva vásárlót előnyös bevásárlásokra.

Vászonon-áru- és fehérmű-ek.

Férfi ingek igazi fehérfonalvaszonnál, sima vagy ránczolt mellet frt 1.40. 2.

Valódi hollandi gyötesből frt 2.50. 3.

Valódi belga- vagy rumburgi vászon- ból, legsebb kézi munka frt 4. 5. 6. 7.

Legfinomabb angol shirtingból, sima vagy ránczolt elővel frt 1.20. 1.60. 2. 3.00. 3.

Szines francz, battisból 300 legújabb divatu mustárban frt 1.30. 1.80. 2.25. 3.

Elegáns salon-ingek durván- vagy gaz- dugon himzett elővel frt 3. 4. 5. 6. 7.

Férfi gatyák német, francia és magyar szabásnak, igazi szilárd vaszonnál frt 1.10. 1.40.

Valódi rumburgi vászonnál frt 1.80. 2.50. 3.

Nő-ingek igazi fehérfonal vaszonnál huzó szalaggal frt 1.60. 2. 2.50.

Valódi hollandi vászonnál szép kézi him- zéssel frt 2. 2.50. 2.80.

Belga vászonnál, gazdagon himzeve frt 2.80. 3.50. 5.

Ábránd ingek legújabb készíttéssel frt 6. 7. 8.

Divat-ingek különböző készíttéssel frt 3. 3.80. 4.50.

Éjjeli felöltők legfinomabb angol sohr- tughból, egykötő szabásnak frt 1.50. 1.80. 2.50. 3.

Felöltők gazdagon himzett elszetcel frt 3.50. 4. 5. 6.

Nő-gatyák legújabb angol shirtingból, ki- mő szabásnak, izletes kiállítással frt 1.30. 1.80. 2.25.

Gazdagon himzett elszetcel frt 2.80. 3.50. 4.50.

Alsóknak, Costumek és uszályok legfinomabb perkaliból, simák frt 2.10. 2.80.

Gazdagon díszítve szegővel és cipkével frt 3. 4. 5.

Gazdagon himzett elszetcel frt 5. 6. 8. 10.

Szives figyelemztetés.

Teljes mennyisényt kiállítások 200 frt-on kezd- ve gyorsan és pontosan eszázolunk.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.

Engedmény. 50 frig vásártól ingyen kaphat egy 6 személyre való kávé- garnitúrát, vagy muszka vásznat egy teljes férfi öltözetre.